

Handläggare
Monica Fransson
Kundvals- och finansieringsavdelningen

Diarienummer 12FNÄ/92

Finansieringsnämnden för
äldreomsorg

Plan för att åtgärda prognostiserat underskott i BUP 1

Förslag till beslut

1. Plan för åtgärder för att komma till rätta med prognostiserat underskott godkänns och översändes till kommunstyrelsen

Beslutsnivå

Finansieringsnämnden för äldreomsorg

Bakgrund

Kommunstyrelsen har beslutat att nämnder/styrelser som prognostiserar ett underskott ska inför kommunstyrelsens sammanträde i september 2013 redovisa en plan, antagen i respektive nämnd/styrelse senast i juni, för att komma till rätta med underskotten.

Ärendebeskrivning

Finansieringsnämnden för äldreomsorgs prognos för helåret 2013 visar ett underskott på totalt -2,0 mnkr. Kostnaderna för hemtjänst bedöms bli 3 mnkr högre än budgeterat vilket motsvarar en kostnadsökning med 6,8 mnkr jämfört med bokslut 2012. Prognosen är osäker främst p.g.a. brister i det IT-system som proVarmdo använder för redovisning av utförd tid i samband med fakturering. Kostnaderna för särskilt boende fortsätter enligt prognosen att bli lägre än budgeterat, 1 mnkr. Enligt den senaste befolkningsprognosen kommer antal invånare i åldern 80 år och äldre vara tretton personer fler än vad som prognostiserades i samband med KF:s budget för året. Då nämndens budgetram är volymbaserad, innebär det att budgetramen bör ökas med ca 2,1 mnkr vid kommande budgetrevidering. Detta skulle då täcka det underskott som prognostiseras i denna prognos. Någon budgetrevidering har ännu inte behandlats i kommunfullmäktige. Det är därför än så länge osäkert om nämndens budgetram kommer att utökas.

Nämnden ska därmed, i enlighet med kommunstyrelsens beslut, senast i september redovisa en plan för att komma till rätta med sitt prognostiserade underskott.

De osäkra kostnaderna avseende hemtjänst har granskats. Som nämndes i BUP 1 finns brister i det IT-system som proVarmdo använder. Systemet används både för planering av insatser och för att registrera utförd tid hos kund. Den registrerade tiden utgör sedan underlag för den interna debiteringen. Det har förekommit felaktigheter i tidregistreringen inom proVarmdo och därmed också i de debiteringsunderlag och den ersättning proVarmdo hemtjänst erhållit i januari och februari 2013. Från 1 mars har proVarmdo erhållit en preliminär ersättning. Det råder en stor osäkerhet kring hur omfattande bristerna i tidregistreringen är och vilken ersättning de ska erhålla för perioden januari – maj 2013. Inom proVarmdo pågår ett arbete för att tydliggöra för medarbetarna hur tid hos kund ska registreras samt en utveckling av IT-stödet undersöks. Det finns också en önskan om att beställaren (FNÄ) förenklar systemet med hur tid ska debiteras (antal zoner och ersättningsnivåer).

Hemtjänst följs upp regelbundet bl a genom att beviljad tid stäms av mot redovisad utförd tid hos kund. Det kan ifrågasättas om den beviljade tiden är korrekt bedömd utifrån att utföraren proVarmdo i vissa fall inte utfört den tid de redovisat. Biståndshandläggaren beviljar insatser som sedan tidssätts enligt en schablon. Då utföraren aviserar att schablontiden inte är tillräcklig i det enskilda fallet kan mer tid beviljas. I samband med de brister som redovisats har en grundligare granskning av den beviljade tiden utöver schablon genomförts. En frågeställning är om det beviljats tid utöver schablon som aldrig utförs och kanske inte heller behövs. En uppföljning av beviljad tid utöver schablon har därför påbörjats. För ungefär hälften av hemtjänstkunderna har utförarna beviljats tid utöver schablon. Tid utöver schablon motsvarar 23 % mer tid till en kostnad av drygt 13 mnkr. Den omfattande tiden utöver schablon innebär att varje hemtjänstinsats i genomsnitt tar längre tid än innan den tidssatta hemtjänsten infördes. Därmed har den utförda tiden per hemtjänstbesök ökat. Relationen mellan utförd tid och den så kallade kringtiden har förändrats. Om ett genomsnittligt besök ökat med 23 % i tid så betyder det exempelvis att 20 minuter blivit 24 minuter.

Kundval inom hemtjänst infördes våren 2010. I dagsläget utförs cirka 40 % av hemtjänsten av privata utförare. Tendensen är att beviljad tid utförs i ökad omfattning, både av de privata utförarna och av proVarmdo. Som nämnts ovan har också tid utöver schablon beviljats i hög grad. Nämnden har i bokslut sett det som naturligt att hemtjänst ökat i tid och kostnad utifrån att behovet av särskilt boende minskat. Ett stort fokus har legat på att diskutera om det är rätt biståndsbeslut som fattas gällande särskilt boende. I stort sett har inget fokus lagts på om det är rätt biståndsbeslut som fattas då det gäller hemtjänst.

Det kan befaras att finansieringsnämnden för äldreomsorgs kostnader för hemtjänst kommer att öka i snabb takt om inte ett antal åtgärder kopplat till biståndshandläggning, uppföljning, ekonomi och kvalitet vidtas.

Med utgångspunkt från de brister som konstaterats och den utveckling som föreligger har en handlingsplan arbetats fram.

Handlingsplan:

Biståndshandläggningen omprioriteras. Biståndshandläggningen har förstärkts för att

påbörja anpassningen till Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd som träder i kraft 1 januari 2014. Istället för att genomföra arbetet med individuella biståndsbeslut för alla i särskilt boende som planerats genomförs detta successivt i takt med att nya personer beviljas särskilt boende. Alltså i långsammare takt. Den tid som frigörs läggs på uppföljande hembesök och om/nyprövningar inom hemtjänst.

- Samtliga biståndsbeslut där pro Värmdö/Gustavsberg/Ingarö hemtjänst är utförare och där tid utöver schablon beviljats ska följas upp med hembesök. Påbörjas efter semesterperioden.
- Alla nya hemtjänstären eller ärenden där den enskildes hälsotillstånd hastigt förändrats ska ha korta biståndsbeslut. Genomförs omgående.
- Biståndsbesluten/uppdragen till utförarna ska ha tydligare och mer uppföljningsbara mål. Vad som ska uppnås med insatsen ska tydligt framgå för att styra insatserna. Genomförs hösten 2013.
- Kvaliteten på genomförandeplanerna ska förbättras – beställaren ska förbättra styrningen av vilken kvalitet planens utformning ska ha. Om kvaliteten inte är tillräcklig ska planen inte godkännas. Genomförs hösten 2013.
- Ingen tid utöver schablon eller beslut om nya insatser och/eller utökad frekvens av insatser beviljas utan att biståndshandläggaren har gjort hembesök hos den enskilde. Genomförs omgående.
- Beställaren (FNÄ) behöver försäkra sig om att tidregistrering hos den enskilde genomförs enligt rutin. I samband med uppföljning av respektive hemtjänstutförare ska utförarens tidregistreringssystem granskas. Det kan ske genom att allt som registrerats under en viss period granskas i syfte att se hur besök registrerats och vem som utfört en insats. Genomförs med start hösten 2013.
- Peng/ersättningssystem förenklas. Åtgärden underlättar för utförare att redovisa utförd tid. Genomförs omgående.
- Peng/ersättning för utförd tid räknas om utifrån nya förutsättningar (längre genomsnittliga insattider) fr o m år 2014 (KF budget 2014).

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär att finansieringsnämnden för äldreomsorgs budget bedöms komma till rätta med det underskott som prognostiserats i BUP 1.

Konsekvenser för miljön

Förslaget har inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Förslaget innebär att de medborgare som erhåller hemtjänst kommer att få beslut om insatser uppföljda och omprövade i högre grad.

Bedömning

Förslagen till åtgärder bedöms medföra en bättre kontroll av ekonomi och kvalitet inom hemtjänst.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kundvals- och finansieringsavdelningen

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
----	----------	--------------------

Monica Fransson
Kundvals- och finansieringschef